

Številka vsak četrtletnik in
vredna s poštno vrednostjo
v Mariboru s pošiljenjem
na dom za celo leto 25 din.,
pol leta 12-50 din., četrt leta
6-25 din. Izven Jugoslavije
40 din. Naročnina se pošlje
na upravištvu "Sloven-
skega Gospodarja" v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
List se dopošilja do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon Interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru
Koroška cesta št. 5. Roke-
piši se ne vračajo. Uprav-
ništvu sprejema naročnina
inserate in reklamacije.

Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
be primeren popust. Nezapri-
te reklamacije so pošiljane
prosto.

Čekovni račun pošilja
uradu Ljubljana št. 10.603.
Telefon Interurban št. 113.

51. številka

Maribor, dne 21. decembra 1922.

56. letnik.

Filipov J.

Več dejanskega krščanstva!

Se nekaj dni in z visokih luh bodo doneli in brneli polnočni zvonovi, v okničane in razsvetljene hiše božje bodo hiteli ljudje: eni iz srčne potrebe, drugi iz navade in hinavstva! Slavili bomo spet spomin na rojstvo Onega, ki nam je razodel in pokazal pot k Očetu skozi vero in dejansko ljubezen.

Ko se napotiš v lepo hišo, osnaziš si obuvale, oblečeš najlepše oblačilo, vobče se pripraviš, kakor najboljši znaš in moreš. Sedaj pa slavimo največjo slavnost, slavimo rojstvo svojega Odrašenika! Ali so naša srca za to slavnost pripravljena? Imamo sploh po svojem delu in življenju pravico, da Ga slavimo? Se s pravico smemo imenovati njegovi?

Nekaj žalostnih vzgledov.

Lani je bilo čitati v listih, da so v kranjski hribovski vasi našli pozimi v revni kočici staro ženo mrtvo na slami. Ugotovili so, da je umrla od gladi in mraza. Celu svoje življenje je bila poštena, delala neumorno in pošteno, a posfarana in shirana ni našla usmiljenih src, da bi ji dali krščansko najskromnejše hrane in žarek toplote za stare, zdelane, bolne ude. Pač bolj ledena, kakor mrzla zimska noč so človeška srca! Ali nismo mi ljudje premalo kristjani v dejanju?!

Poznal sem drugo ženo. Bila je dobra delavka in dobra cerkvena pevka. Postarala se je in odrekle so oslabele roke in odrekel glas. Morala je vzeti v eno roko svojo staro strgano košarico, v drugo beraško palico. Uboga, pridna Jerinka, ali si nisi zaslužila brezskrbnejših dni v svoji onemogli starosti? Za vse imamo v državi denar, za oskrbo poštenih ostarelih in oslabelehi ga ni. In takšnih poštenih Jerink je mnogo po svetu!

Po palici leze sključen, siv starček od hiše do hiše v zimi in mrazu, v burji in snegu. Kako trdna je noga, kako težko nosi naberačene uborne darove! Viničar v gospodskem vinogradu v Halozah je bil, sedaj je starček nad 50 let in pognali so ga, ker ne more več delati, živ pa ne more v grob. Zato je posegel po beraški palici. Oni pa, za katere je delal od prve mladosti, se vozijo v krasni hkočijah, se valjajo v izobilju!

Vlak hiti preko gornjega Ptujkega polja. V naš precej napolnjeni vagon stiska okrog 30 letna mati svojih pet otročičev. Debeluasti, polpijani popotniki zraven mene so v nadlego in glasno zagodruja nekaj o «pankrtih». Tedaj pa vzraste ves srd in ponos slovenske poštene matere-delavke, ki reče: «Vi ste po svoji zunanosti gospa, po svojem srcu pa niste. Moji otroci so poštene, moji so, revni so, in vsi smo revni! Oče nam je krščansko živel in pošteno kruh služil, ali vzeli so nam ga v vojsko. Pred dvema letoma sem dobila od znanca iz Italije o njem zadnje poročilo. Sama moram skrbeti za se in za otroke. Pošteno sem plačala za svoje otročiče tudi voznjo». Spravili smo otroke in culice in žena mi je še povedala, da je moža v italijanski bolnici uničila najbrž malarija, ker zadnja, omenjena kar ta pravi, da je tako slab, da ga ni več spoznati. Žena ne dobiva po možu nič, za vsakega otroka pa dnevno 2 kroni, kar niti za mleko v uborni kavi ni. Navadno gre spat ob desetih, enajstih in redno vstaja ob dveh, da šiva, krpa in dela in tako z največjim naporom preredi svoje od 4 do 12 let stare otročiče. Čast tebi, delavna, krščanska mati. Koliko kruha bi bilo za vse, ako

bi bili vsi tako polni ljubezni in bi tako vztrajno delali. Moža so znali vzeti tebi, in skrbnega očeta otročičem, a sirot preskrbeti ne znajo!

Na Vseh svetih sem bil na grobu svojih dragih. Opazil sem nenavadno veliko novih grobov malih otročičev. Vzela jih je škrlatica in druge otroške bolezni. Bolezni so ozdravljive, a malčki so morali v grob, čeravno so jih starši rodili za življenje, ker za kmete in siromake na deželi ni zdravnik. Po tisoče in tisoče računajo že zdravniki in teh tisočakov ni, pa morajo starši gledati, kako jim umira njihov up in sad kršč. zakonske ljubezni. Pri plačilih kmetsko ljudstvo povsod najdejo, da bi pa se v pravi človekoljubnosti skrbelo za zdravstvo, tega seveda ni.

Kaj sklepamo iz takšnih vzgledov?

Pretežni del Evrope se priznava h krščanstvu, a pravega krščanstva v dejanjih ni ali pa premalo. Govori se o rešitvi socialnega vprašanja, toda v srcih smo farizeji, ki skušamo prevariti sebe, svojo vest in celo Boga, ki nam je dal oster in odločen zakon, da moramo svojega bližnjega tako ljubiti, kakor samega sebe.

Naše javno življenje, naše gospodarsko življenje, vsa naša zakonodaja premalo pozna dejansko krščanstvo. Premalo cenimo pošteno delo, premalo se štiti in oskrbi poštenega delavca. Le poglejte vsak dan okrog sebe! Če gre po cesti ali v mestu po ulici pošten kmet in delavec, kdo se jim odkrije? Vihajo celo nosove in pravijo, da ta dva «smrdita» in da nista za «družbo». Podlemu goljufu in verižniku, sesalcu ljudske krvi in izkoriščevalcu, ki je celo pri sedanjih popustljivih postavah vedno z eno nogo v ječi, pa se klanjajo vsi! Ne spoštujemo poštenja in dela, pač pa se še klanjamo vedno «zlatemu teletu».

Kaj nam manjka?

Manjka človeštvo zavest, da je delo dolžnost in da je vsako pošteno delo vredno toliko, da mora svojega delavca preživeti in oskrbeti za dneve nesreče, starosti in onemoglosti. Manjka nam krščanstva v dejanjih. — Teh dejanj pa ni, ker druga največja zapoved — ljubezen do bližnjega — ni prevzela naših src, čeravno se imenujemo Njegovi, ki nam je to zapoved dal.

Zamisliti bi se morali večkrat, da smo tako revni, tako zapuščeni, da so naši otroci bedni, strgani in lačni. Kaj bi mi naredili v takšnem slučaju kot očetje in matere?! Kako bi gledali one, ki imajo vsega dovolj in še čisto brez vsakega dela in od dela naših rok?!

Pač mnogo je kristjanov v krstnih knjigah, a le malo je kristjanov v dejanju! Vso socialno vprašanje bi bilo rešeno naglo in gladko, ako bi ljudje bili polni pravega duha Odrašenikovega. Skušajmo doseči vsak po svoji moči, kolikor mogoče najvišjo stopnjo popolnosti in mir božji bo zavladal po vesoljnem svetu, mir božji bo zavladal v naših srcih in tedaj bomo vsi kot sinovi Očeta srečno in zadovoljno slavili božične praznike in iz čistih src bo kipel:

«Slava Bogu na višavah
in mir ljudem na zemlji!»

OBČNI ZBOR KRŠČANSKO-SOCIJALNE ZVEZE

se vrši ob priliki završitve socialnega tečaja, dne 29. t. m., ob 2. uri popoldne v vrtni dvorani hotela «Beli vol» v Celju. Na dnevnem redu je poročilo predsednika dr. Hohnjeca, poročila odbornikov in volitev novega odbora. Vsako izobraževalno društvo naj pošlje enega de-

bezni božji do vseh ljudi, siromašnih in priprostitih ter bogatih in učenih, ker se je narodil v revnem hlevu in je v jaslicah počival ter sprejel pastirce, pa k sebi privabil tudi modre može iz daljnih tujih krajev in se veselil njih žive vere, neupogljivega zaupanja ter iskrene ljubezni. Ravno tako pa kažejo priproste jaslice tudi najbolj, da je Dete v njih veliki, vsemogočni Bog, ki se mu pokori nebo in zemlja: angeli so ga prišli naznanjati in mogočna zvezda je vodila Tri kralje k njemu; Herod se je tresel pred njim in ves Jeruzalem se je prestrašil, ko je zvedel o «novorojenem judovskem kralju». Jaslice betlehemske so vir pravega nedolžnega veselja in prepodoba nebeške radosti, zato so se jih tako prisrčno veselili pastirci in kralji, zato je 84 letna vdova in prerokinja Ana veselja poskakovala, ko je zagledala božje Dete iz teh jaslic, in je sivi starček Simeon s tem Detetom v naročju popeval, da rad umre sedaj, ko je videl Zveličarja sveta, «luč v razsvetljenje narodov in v čast Izraelu, svojemu ljudstvu».

Jaslice Jezusove učijo zlasti tebe, ljuba mladina, srčne zadovoljnosti in Bogu ter ljudem ljube ponižnosti in skromnosti, ker je božje veličanstvo — v revne plenice povito — v njih počivalo in si dalo postreči od revne matere Marije in krušnega očeta, rokodelca Jožefa ter se pozdravljati od siromašnih pastircem; pred vsem pa te učijo lepe pokorščine in izpolnjevanja četrte božje zapovedi: spoštuj očeta in mater! Zato je zapisal pameten vzgojitelj lepo besedo: «Tudi najlepša

legata na občni zbor. Pripravite tudi nove predloge za poglobitev izobraževalnega dela.

Naš Božič.

Vse toži, da letošnji Božič ni tak, kakor bi ga želelo slovensko ljudstvo. Zakaj tako? Ali je nezadovoljstvo opravičeno? Da! Opravičeno!

Letošnji Božič bo za marsikoga v naših krajih žalosten. Vlastodržci so nam obesili jerbas za kruh zelo visoko. Na tisoče družin bo letos slavilo Božič v znaku pomanjkanja. Revez-delavec, bajtar, nastavljenec si še za praznike ne bo mogel privoščiti koščka mesa. Nekdaj ni bilo tako!

Kmet s tugo in negotovostjo v srcu zre v bodočnost. Dohodki se krejijo, izdatki rastejo. Kaj bo?

Slovenci in katoličani se povprašujemo: Ali smo zaslužili, da obhajamo četrto Božič v Jugoslaviji v takem razpoloženju? Ze četrtočasno upamo pred Božičem, da dobimo svojo samostojnost, avtonomijo, da se bodo razmere za nas katoličane zboljšale. Do danes sami prazni upi! Centralizem grozi, da nam polagoma odvzame slovensko materni govorico. Šole se pripravljajo za ta napad na prava narave in božji zakon. Katoličani igramo dan za dnevom vlogo pastorka! Katoliške učitelje odstranjujejo, katoliško misleče uradništvo pošiljajo v prognanstvo, katehetom odvzemajo plačo in jih izročajo stradanju.

Invalidi, vdove in sirote imajo pred seboj glad, mrz! Za nje neusmiljeni vlastodržci nimajo denarja, ne usmiljene roke! Za oficirje, za Sokole, za kanone, za smodnik, za bajonete imajo milijarde!

Tak je naš Božič v dobi, ko so nam po krivdi ljudstva samega vladali brezverci, prostozidarji: Pribičević, Zerjav!

A obup, mrko čelo, razdvojeno srce ne sme biti naš znak!

Ni še zamujeno! Ni še prepozno!

Pot do lepšega Božiča si moramo uglasiti sami!

Ti, ki so krivi, da ogromna večina naroda po vseh jugoslovanskih poljanah slavi žalosten, turoben Božič, postajajo osamljeni, redki, slabejši! Zapuščena jih bojna sreča! Kar so mogli, so že ugrabili. Božjega blagoslova pa niso bili nikjer deležni pri svojih podvzetjih in kjer tega ni, tam ni stalnosti, ni sreče!

Na plan, prijatelji, ki hočete srečnejši Božič! Obupati nikar! Pride prav kmalu doba, ko boste imeli priliko obračunati z vsemi onimi, ki so krivi ne samo slabega Božiča, temveč so krivi, da je za nas vsak dan podoben pepelnici sredi.

Previsoko nam je spoštovana preljubljena, lepa naša, od narave bogato obdarjena jugoslovanska domovina, da bi jo pustili v rokah ljudi, ki poznajo samo sebe, a bližnji trpin, revež, jim je deveta briga! — Slovensko domovino ljubimo prevročje, da bi mi mirno gledali, kako jo hočejo naši domači protivniki razkosati in zasuznjiti! Sam Bog nam je dal jezik slovenski! Roke proč vi vsi, ki delujete umetno in s silo, da se nam in našim otrokom odvzame ta dar božji! Znali smo ga v težkih časih trpkih narodnih bojev z Nemci in nemurji ohraniti; prisegamo, da nam ga tudi brezverci, beograjski centralisti ne boste oropali. Vero svojih očetov smo branili desetletja proti odpadništvu, tudi v Jugoslaviji nam ostane ona najzvišnejši ideal!

Prof. J. Vreže:

Betlehem.

ki me tako živahno spominjaš prve božične noči in prvih jaslic, kako bi te zamogel kdaj pozabiti! Zato mi je tudi toliko ljuba božična pesem, ki te proslavlja kot «Mesija Dete ljubljeno je rojeno v presrečnem mestu Betlehem za odrešenje vsem ljudem» in nešteto drugih. In zato se tudi presrečno veselim, če vidim lepe božične jaslice v naših krajih, in rad o njih govorim ter se za nje navdušujem! Saj ravno jaslice spominjajo tako milo in lepo na prvo božično noč, na angelsko petje in srečo pastirjev, da jih po mnogih krajih naravnost imenujejo «Betlehem».

Jaslice so prižnica, ki nam priprosto, pa ginljivo lepo kažejo resničnost in zvestobo božjo, ki je v božjem Detetu natanko izpolnila vse stare prerokbe in obljube ter utešila mile klice narodov: rorate coeli desuper... to je «Vi oblaki ga rosite, ve nebesa ga pošljite, skor' Zveličarja sveta!» Jaslice pričajo o ljubezni božji, ki je prosila Boga Sina, da si je privzel človeško podobo, da nas zamore tako osebno učiti večnih resnic ter za nas trpeti in umreti in tako zadostiti za naše pregrehe. Pripovedujejo nam prav posebno o ljubezni božji do otroka in mladine, ker sam Sin božji postal Dete in je svoja otroška ter mladeniška leta tako vzorno preživel v priprosti hišici v Nazaretu ter bil pokoren Jožefu in Mariji; ter nam pridiguje o lju-

bidiga ne more lepih čednosti tako ljubko priporočati in nazorno opisati ter tako za nje ogreti, kot to storijo jaslice, ki so bogat vir lepih nauk in dobrih sklepov; in cerkev je lahko ponosna na tako imenitno vzgojno sredstvo in moč».

«Božične jaslice, (tako piše dr. J. Hager) spadajo med najlepše spomine mojih mladih let. Kako veselje je zavladalo v mojem srcu, ko sem jih leto za letom pripravljaj in sestavljal, pa posamezne podobe ali figure postavljaj med bršljan in gozdni mah! Kako živo sem si predstavljal vse, česar sem se učil v zgodbah sv. pisma, in koliko sem rajši in lažje ubogal ter se pridneje učil!»

Da, božične jaslice so res veličastna prižnica in božje Dete v njih mogočni pridigar ljubezni božje do nas in najspretnější buditelj in vzgojitelj vseh lepih krščanskih čednosti ter prav posebno otroške ljubezni do Boga. Čim rajši jih pripravljamo, čim lepše jih zaljšamo, čim rajši jih obiskujemo in opazujemo, tem bolj se nam vzbujajo ljubezen do Boga, tem bolj se nam utrjuje zaupanje na večno veselje v nebesih, tem večja in močnejša postaja naša vera in bolj se nam ogreva srce za skrb, za poučevanje in dobro vzgojo ljubljencev božjih-nedolžnih otrok ter za podpiranje različnih siromakov med nami.

Kdor pozna mišljenje in življenje sv. Frančiška Asiškega, njegovo nežno ljubezen do Boga in njegovih stvari, se pač ne čudi, da je toliko rad prebiral in premišljeval o rojstvu Jezusovem in da je tri leta pred